

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Jak się żenić, to się żenić!

Author: Wioletta Hajduk-Gawron

Citation style: Hajduk-Gawron Wioletta. (2018). Jak się żenić, to się żenić!.
W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wrywki : 100
cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec"
(S. 122-124). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

Jak się żenić, to się żenić!

O cytacie

Cytat pochodzi z dramatu *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego i jest fragmentem rozmowy Pana Młodego z Radczynią (akt I, scena 22).

PAN MŁODY

Jak się żenić, to się żenić!

RADCZYNI

Komu dzwonią lat południe,
Niech się spieszy użyć wczasu.

PAN MŁODY

Tak się pić chce przy źródółku;
ożenić się w tym pragnieniu,
to tak jakby w uniesieniu...

RADCZYNI

W równe nogi wskoczyć w studnię.

PAN MŁODY

Nie utonę, nie utonę!

RADCZYNI

Topi się, kto bierze żonę.

PAN MŁODY

Niech się stopi, niech się spali,
byle ładnie grajcy grali,
byle grali na wesele.

Uczestnicy dialogu to postacie autentyczne. Pierwowzorem Pana Młodego był poeta krakowski Lucjan Rydel, a Radczyni – ciotka Rydla, Antonina Domańska, autorka powieści dla młodzieży *Historia żółtej ciżemki*. W ich rozmowie widać ironię ciotki wobec małżeństwa literata z prostą dziewczyną ze wsi. Rydel z kolei podkreśla łamanie stereotypów, bratanie się z chłopami i czerpanie radości z życia. Literat na weselu był ubrany w krakowski strój ludowy: miał na sobie CZAPKĘ Z PAWIMI PIÓRAMI i KIEREZJĘ.

O autorze i jego twórczości

Zob. **A to Polska właśnie*

Nawiązania

W 1969 roku MAREK GRECHUTA skomponował piosenkę *Wesele* (album: *Marek Grechuta & Anawa*, 1970), w której wykorzystał fragmenty tekstu dramatu Stanisława Wyspiańskiego (akt I, scena 37 i akt I, scena 22).

Warto wiedzieć

- CZAPKA Z PAWIMI PIÓRAMI – czerwona czapka z pawimi piórami jest elementem tradycyjnego odświętnego stroju chłopów spod Krakowa. W przesądach i wierzeniach ludowych pawie pióro nie przynosi szczęścia. Paw jest symbolem m.in.: słońca, nieśmiertelności, dostojności, próżności, dumy.
- GRECHUTA MAREK – zob. **Ile razem dróg przebytych? / Ile ścieżek przeddeptanych?*
- KIEREZJA – męska sukmana krakowska (ubranie) w granatowym i czerwonym kolorze, z obszernym, ozdobnie haftowanym kołnierzem w kształcie trójkąta; element odświętnego stroju chłopskiego.

Z opracowań

Rydel — Pan Młody w Weselu — potraktowany też jest z dobrotliwą ironią. Nie znaczy to, aby był tam w zupełności obrany ze szczyrych i szlachetnych rysów, ale raz po raz wychodzi zeń ów mieszcuch, ów papierowy literat. Raz po raz przewijają się owe rysy podchwyczone złośliwie z rzeczywistości i przeniesione żywcem, a które w całej pełni zrozumiałe były tylko wtajemniczonym. [...] „Pan młody” to chwilami szczyry człowiek, to jednak zarazem ten literat wciąż w poszukiwaniu „tematu”, papierowy mieszcuch w zetknięciu z wsią, z którą nigdy nie stworzy organicznego połączenia. Dodajmy, iż sam Rydel ze swoją zmiętą twarzą, cerą bibliotecznego mola i wiecznymi binoklami na nosie, a zarazem w kierezji i czapce zamiatającej powałę olbrzymim pawim piórem, był już zewnętrznie jakby humorystycznym tego „zbratania” symbolem.

Bibliografia

Boy-Żeleński T., 2017: *Plotka o „Weselu” Wyspiańskiego*. Dostępne w Internecie: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/plotka-o-weselu-wyspianskiego.html> [dostęp: 18.02].

Witkowska A., Przybylski R., 2002: *Romantyzm*. Warszawa.

Wioletta Hajduk-Gawron